

30. september 2020

UKA2020/7

2021-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)

Siumut sinnerlugu Naalakkersuisut 2021-imut aningaasatigut inatsisissatut siunnersuutaat oqaaseqarfigissavara.

Nappaassuaq Corona nunarsuaq tamakkerlugu nunanik tamanik eqquivoq.

Tamatsinnit ilisimaneqartut ukioq manna nappaassuup tuniluuttup Corona-p nunatta aningaasaqaarnera annertuumik eqqorpaa. Aammalu ilimagineqarlunnarpoq ukiut tulliuttut tamanna annertuumik eqquissasoq.

Aningaasanut inatsisissaq 2020-imoortoq suliarigatsigut Siumup tungaaniit siunnersuutit arlaqartut saqqummiussimavagut. Taakkulu ataatsimut isigalugu sinerissami sanaartornissamut ingerlatsinissanullu aallaaveqartuupput.

Aningaasaqarnermut akileraartarnermullu ataatsimiititaliap Naalakkersuisut siunnersuutaat annertuumik pisarnermitut misissorpaat. Tamannali ukioq manna allaaneruvoq.

Corona ajoraluartumik suli unitsinnissaanut sakkussanik nunarsuarmioqatigiit nassaangillat. Taamaattumillu naatsorsuutigisariaqarluni nunarsuarmi aningaasarsiorneq ukiuni tulliuttuni suli annertuumik eqquissasut.

Tamannalu aamma nunattta aningaasaqarneranik annertuumik eqquissaaq. Taamaattumillu Siumut akisussaaqataalluni aningaasatigut ingerlanissatsinnut pilersaarusoqataassaaq nunattalu isumannaatsumik anigeqataanissaanut suleqataassalluni.

Siumut isumaqarpoq taamatut ajutoorner-suarmik eqqugaanitsinni innuttaasut Inatsisartunilu partiit allorissaaqatigiittariaqartugut.

Naalakkersuisut Aningaasatigut 2021-imut Inatsisissatut 183 mio. kruunit missaannik amigartooruteqassasoq suliarineqarsimavoq.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut qinnuigisimavai aningaasaqarnitsinnut 2021-imut missingersuut misissuataaqqullugu. Aatsaallu Naalakkersuisut

nutaamik siunnersuusioreerpata amigartoorutillu matussutissaannik siunnersuusioreerpata suliaasaq ataatsimiititaliami suliarineqassasoq siunniussimallugu.

Siumup akileraarutinik akitsuutinillu allannguisoqannginnissaa kissaatigaa.

Inatsisissap suliarineqarnerani pinngitsoorani sipaarutissanik aningaasanillu atuiffiuninneruffissanik nassaartoqarnissaa Siumumiit suleqataaffigerusupparput. Suliamilu tassani pitsaanerpaamik innuttaasunullu eqquinginnissap minnerpaaffiginissaa anguniarlugu partiit akisussaaffeqarlutik suleqatigiinnissaat Siumumiit peqataaffigiumavarput.

Inatsisartunut malugeqqussavarput ukioq manna Corona –p eqqugai aningaasalersorniarlugit Naalackersuisut karsimik misissuinerit ingerlassimammattigit. Tamakkulu innuttaasunik minnerpaamik eqquisinnaanissaat anguniarlugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap siunnersuutigineqartut amerlanersaat akuerisarsimammattigit.

Taamaattumik isumaqarpugut Naalackersuisut Inatsisartut annertuumik suleqatigalugit 2021-imut Aningaasatigit Inatsisissaq suliarisinnaagaat. Taamatut iliorneq kinguneqassaaq Innuttaasut annikinnerpaamik eqqugaanissaannik.

Taamaakkaluartorli Siumut isumaqarpoq ingerlatat sanaartorerillu ilaatigut makkua eqqorneqarnissaat pinngaaruteqartoq.

Siumut tunngaviusumik isumaqarpoq inunnik isumaginninnermut tunngasut, ilinniartitaanermut tunngasut, utoqqarnut tunngasut, innarluutilinnut tunngasut minnerunngitsumillu meeqqanut tunngasut tamarmik sapinngisamik eqqoraannginnissaat eqqumaffigineqassasut.

Siumut isumaqarpoq innarluutilittagut eqqarsaatigalugit sullinneqarnerat assigiissaarneqassasut apeqqutaanani Naalackersuisoqarfimmut sorlermut atasuuneq. Tamanna ilaatigut assersuutitut Aasianni Ado Lynges-p Atuarfia assersuutitut tigussaasutut atorneqarsinnaavoq.

Meerartatta pitsaanerpaamik paarineqarnissaat tamatta anguniarparput. Taamaattumik meeqqerisut pitsaanerumik atugassaqartinneqarnissaat tapersorsorparput. Aammattaaq

utoqqaat innarluutillillu sullinneqarnerat eqqumaffigineqassasoq pitsaanerulissasorlu angoqqarput.

Taakkunani tamani assaat kissartut pisariaqartippagut.

Utoqqaat utoqqalinersiutaannarminnik inuuniuteqartut pitsanngorsaaffigineqarnissaat Siumumiit Naalackersuisunut piumasaraarput. Nalungilarput inatsisit assigisaallu naleqqussarneqartussat arlaqartut. Taamaakkaluartorli Naalackersuisunut piumasarissavarput Inatsisartut upernaakkut 2021-mi ataatsimiinnissatsinnut tamanna saqqummiutissagaat, sapinngisamillu ukiup 2021 ingerlanerani atuuttussanngortillugu.

Ullumikkut meeqqat, utoqqaat innarluutillillu illersuisoqarput. Tamannalu piffissami sivikikkaluami ingerlanerani iluaqutaasoq malunnarsereerpoq. Taamaattoqarnerup iluaqutai aallaavigalugit Siumumiit isumaqarpugut napparsimasut aamma illersuisoqarnissaat piffissanngortoq. Taamaattumik Naalackersuisut napparsimasut illersuisussaannik pilersitsinissaq sulissutigissagaat.

Imigassamik aanngaajaarniutinillu atonerluinerup annikillisarniarlugit suliniutit ilanngartuussivigineqassanngillat, illuatungaaticulli anngiortumik ikiaroonartumik eqqussuinerit tuniniaanerillu unitsinniarlugit ukioq 2021 iliuseqarfiusariaqarpoq.

Siumumiit isumaqarpugut piniartut sullinneqarnerat pinngitsoorani iluarsivigineqassasoq. Tassanilu sinerissami puisit amiinik tigooraaviit qitiulluinnarput. Tigooraavinnik ingerlatsineq imminut akilersinnaasunngorlugu aaqqiivigineqassasoq piumasaraarput.

Siumumiit siusinnerusukkut saqqummiussimavarput aalisagaaticut sinerissamut qanittumi piniarneqartartut sapinngisamik annertunerpaartaat sinerissami aalisartortatsinnut pisassiissutigineqassasut. Taakkulu pisassaat ikiliartortinneqaratik ilaatigulli annertunerulernissaat anguneqassasoq. Taakkumi tassaapput kinguaariinni arlalinni aalisarnermik inuuniuteqartut siunissamilu periarfissaqartinneqassasut taamatut ingerlaqqinnissaminnik.

Innutaaqateqarpugut ukiorpassuarni aalisartutut siuariartorsimasunik pissutsillu assigiinngitsut peqqutigalugit ullumikkut ingerlariaqqinnissaminnik periarfissaarussimasunik. Siumumiit kissaatigaarput

Peqatigiiffik AIP (Aalisartut Ingerlariaqqikkusuttut Peqatigiiffiat) suleqatigineqarnissaanut Naalakkersuisut suliniuteqassasut.

Siumumiit isumaqarpugut nunap immikkoortuini ineriartortitsinissamik siusinnerusukkut aalajangiunneqarsimasut allanngortinneqassanngitsut. Taamaattumik mittarfissuit saniatigut isumaqarpugut aqqusiniornissanut, soorlu Kangerlussuarmiit Sisimiunut aammalu avannaani kujataanilu sananeqassasut.

Taakkununnga ilaatinneqassapput umiarsualiviit. Taamaaliornitsigut nunap immikkoortuisa tamarmik ineriartornissaminut periarfissaqarnissaat upperigatsigu.

Siumumiit Naalakkersuisunut kajumissaarutigarpugut suliffeqarfiit nutatta pigisai annertunerusumik nunatsinni suliffinnik amerlanerusunik pilersitninnissaat sulissutigeqqullugu.

Siumut isumaqarpoq nunaqarfiit ilaanni pisiniarfeqarnikkut allatigullu sullinneqarnikkut atugassarititat Naalakkersuisunit pitsanngorsassallugit sulissutigineqassasut.

Ilaasunik assartuussinermik isumaqatigiissutip atuuttup 2017-meersup pitsaanngequtai pitsanngorsarlugit pitsaaqutaalu atoqqinnissaat qulakkeerneqartariaqarpoq.

Allaffissornikkut aningaasartuutigut amerlavallaarujussuartut maani inimi tamatta oqaatigiuarparput.

Taassuma saniatigut avataaniit sullissinerit annertuallaartut tamatta aamma oqaatigisarparput. Taamaattumik Naalakkersuisut qinnuigissavagut taakkununnga aningaasaliissutit annertuumik annikillisaqqullugit. Tassanilu ataatsimiititaliani suleqataanissarput qilanaaraarput. Siumumiit oqaatigeriissavarput sipaarutissat annertuut piumasarissagatsigit.

Allaffissornermut aningaasartuutit annertuut ilagaat nutserinerujussuaq. Siumumiillu isumaqarpugut Naalakkersuisut piaartumik kalaallisut oqaatsigut aallaavigalugit saqqummiinerit assigisaallu periarfissarsiuutissagaat. Assersuutigalugu maani oqaluttarfimmi saqqummiuussagut oqaatsit arlariit atorlugit allaganngorlugit tunniunneqassapput.

Ilinniartitaaneq ataqatigiissoq pillugu pilersaarutit aallarnerlugit misileraanikkut aallartinnissaanut aningaasaliinissaq kissaatigaarput.

Innuttaasut amerlanerpaat pitsaasunik inissaqarnissaat anguniarlugu Naalakkersuisut annertunerusumik suliniuteqarnissaat kissaatigaarput. Tassanilu kommuunit suleqatiginissaat pingaaruteqarpoq. Eqqumaffigineqassaarlu sanaartornissani nunap immikkoortuisa tamarmik pineqarnissaat. Sanaartornerni eqqaamaneqassaaq innuttaasut attartortussat akilersinnaasaannik ineqarnermut akigitat inissinneqartarnissaat.

Siunnersuutit partiit allat suleqatigalugit akuerineqarsinnaasut aningaasalersorneqarnissaannut Siumumiit piareersimavugut sipaarutaasinnaasunik ujarleqataassalluta. Oqaatigeriissavarpullu isumaqaratta uani nutaanik akitsuusiinerit atorusunnginnatsigit.

Sipaarutaasinnaasullu naammangippata Siumut isumaqarpoq piareersimassasugut nunanit allanit attartorsinnaanissatsinnik. Tamannami periarfissaqarluarpoq. Tamanna tunngaveqassaaq inuiaqatigiit unittuunnginnissaat tamatta kissaatigisariaqaratsigu aammalu upperigatsigu nunatta siunissami aningaasarsiornikkut periarfissai pitsaanerulertussaasut.

Siusinnerusukkut Siumup tungaaniit saqqummiuttakkata saniatigut piareersimavugut qulequtaaqqat uku isumaqatigiinniutiginissaannut.

- Qeqertarsuarmit qimmit qimuttut DNA-visa misissorneqarnissaat
- Illorsuit ammaqquissinnaanerata misissorneqarnissaa
- Paamiuni imarsionermik ilinniarfiup illutaata aammalu ilinniartut inaasa nutarterneqarnissaat
- Naajaani Nutaarfmiuni Qikigtagmilu pisinarmeeraliornissaq
- Inatsisartut inissiat piareerneqassasut
- Tasiilami ilinniarfiliornissaq timitalerneqassasoq
- Utoqqaat innarluutillilu ukioq naallugu angallannikkut akikillisaavigineqartarnissaat
- Oqaasileriffik terminoligilerinermik suliaqarnissamut taperneqassasoq
- Aningaasat avammut anianerat pillugu nalunaarusiortoqassasoq

- Nammineq pisuussutigiginagu meerartaarsinnaangitsut suliariteriaaseq IVF atorlugu Rigshospitalimi suliaritinnissamut periarfissinneqarnissaat, ilanngulluguttaaq suliaritinnermut atatillugu angalanermut najugaqarnermullu aningaasartuutitik matussusineq.
- Kandidatitut ilinniartitaanerit Inatsisilerituunngorniarnermi (Jura) aningaasaqarnermillu ilinniarnermi (erhvervsøkonomi)
- Nunaqarfinni peqqissaaveqarnikkut siuarsaanissaq
- Avannaata qimussersuisa ingerlanneqarnissaannut tapiinissaq
- Ilulissani GUX-eqalernissaq
- Aasianni campusseqalernissaq
- Internet nunatsinni tamani akikillisinneqartariaqartoq
- Kommunit akisussaaffinnik tigooraanissaat
- Siusinaartumik sulisinnaajunnaarnersiuteqartut
- Akileraartarnikkut aaqqissuusseqqinnissaq
- Asiaat Qasigianguillu akornanni aqqusinniornissaq

Taama oqaaseqarlunga siunnersuut aappassaaneerneqartinnagu Aningaasaqarnermut akileraartarnermullu ataatsimiitsitaliamit sukumiisumik suliarineqarnissaa inassutigaarput, sulilluarnissaannillu kissaallugit. Siumumiit neriorsuutigissavarput suleqataalluassalluta.

Hermann Berthelsen
SIUMUT